

Krootuse Kooli Kuller

Krootuse Põhikooli sõnumitooja nr 66

Kuller annab ülevaate viimase poole aasta tegemistest nii pildis kui ka sõnas

Uute õpilaste vastuvõtt 1. septembril

Suvemeenutusi kaugest Türgist ja siitsamast kodulähedalt Karilatsist

Lüigume tuju heaks.

Tänavused Karaski- Krootuse jooksu liidrid.

Üritame purustada maratonijooksu aega.

9.klass käis karjääriretkel, Teeviidal ja Lahedal Koolipäeval, õpetajad küpsetasid kodunduse klassis õunakooki ja suvikõrvitsakotlette.

Väikesed tüdrukud püüavad midagi programmeerimisest sotti saada, suuremad määrivad lei-vale värskelt klopitud võid.

Share Play tegemised lõppesid Türgis

Sigrid Mallene

10. juuni varahommikul asus 5 Krootuse Põhikooli õpilast (Katrin Valdas, Lisete Härma, Kelli Parind, Ranno Kähr, Brait Pill) ja 3 õpetajat (Aino Oviir, Karin Valdas ja Sigrid Mallene) Riias lennukile, et lennata viimasele Erasmus+ projekti Share Play kohtumisele Türgis. Aeg oli vahvale projektile joon alla tõmmata.

Enne Türki sõitu kõhklesime- kahtlesime meiegi. Paar päeva tagasi oli toimunud taas üks terrorirünnak pealinnas. Muretsemise väga oma õpilaste pärast. Meie sõbrad Saksamaalt teatasid osalemast loobumisest, Portugalist sõitsid välja vaid õpetajad, kuid teiste riikide grupid otsustasid meiega sarnaselt programmis osaleda. Lisaks kõigele olid külalislahked võõrustajad teinud enne reisi viimased muudatused, et meie viibimine Türgis oleks võimalikult turvaline - jätsime käimata mitmetes Istanbuli turismimagnetites nagu Hagia Sophia ja Sinine mošee. Kui me pärastlõunal suvisest kuumusest tüünesse Istanbuli Atatürki lennujaama jõudsime, ootas meid kohalik buss. Paigutasime kohvrid pagasiruumi ning otsustasime lennujaama tagasi kohvi jooma ja jäätist süüa minna, ent naasmine polnudki niisama kerge. Meid ootas uuesti ees täielik turvakontroll. Läbi valgustati käekotid, turvavärvatest läbimiseks tuli eemaldada poistel püksirihmad. Ja seda kõigest lennujaama ootesaali sisenemiseks! Hiljem selgus, et täielik turvakontroll toimus ka kõigis suuremates kaubanduskeskustes. Mitu korda teel olles peatas bussi relvastatud sandarmite grupp. Etteruttavalt võib öelda, et ohustatuna ei tundnud me end kordagi. Türgi elas hoolimata viimase aja terroriaktatsioonidele rahulikku elu. Türklased olid sõbralikud ja külalislahked ning toredaid reisimuljeid kogunes hulgi.

Olgu siis süia ära toodud hetki ja kohti sest nädalast reisist.

Lisete Härma:

Minule jäi väga eredalt meelde Istanbul. Linn, kuhu saabusime Türki minnes ja mis asub kahel kontinendil – Aasias ja Euroopas. Istanbul pole küll Türgi pealinn, kuid on Türgi suurim linn. Istanbulis elab umbes 10 miljonit inimest ning see suurlinna tunne on võrratu! Kahjuks saime Istanbulis veeta kokku vaid mõned tunnid, aga seegi andis selle linna melu hästi edasi. Tänavakauplejad, kes pakkusid meile müügiks Adibase dresse, Ferrari käekella ning Nike jalanõusid, millel on ühe "konksu" asemel kaks. Kõpsetatud kastanite müüjad, apelsinipuud, mošeed, Kahramanmaraše jäätise müüjad, paleed. Merelt imetlesime Istanbuli kaunist silueti, mida ilmestavad rohked teravatipulised mošeed ja kuulsad sillad, mis Euroopat ja Aasiat ühendavad. Inimesed sagivad ringi, tööpäeva lõpus tekivad tohutud ummikud ning see andis väga hästi edasi, kui palju neid inimesi siin ikkagi elab! Istanbul on piiriks Musta mere ja Vahemere vahel ning samuti piiritleb see Türgi aasia- ja euroopapoolseid osasid. Võrratu linn!

Kaks päeva peatusime Printsisaarestiku suurimal Buyukada saarel. Büyükada on 5,4 km² suurune saareke, kus kogu transport toimub kas jalgrattastel või hobustega. Meiegi saime mere ääres paiknevasse hotelli hobukaarikutes. Järgmisel päeval toimus saarel jalgsimatk. Büyükada saar on oma 19. sajandist pärinevate puitpitsiliste häärberite ja moodsate villadega imeilus. Vaated saare kõrgemast tipust olid imekaunid!

Kelli Parind:

Mulle jätsid väga kauni mulje Bosporuse väin ja Marmara meri. Bosporus on väin eraldab Euroopat Aasiast ja ühendab Marmara merd Musta merega. Esimesel päeval imetlesime laevalt õhtust ja õist Istanbuli vaadet. Merereisil pakuti türgi teed ja suupisteid. Tei-

sel päeval sõitsime päikselisel Marmara merel pikemalt ringi. Päike paistas kõikide näod pruunimaks. Merevesi pole meie Läänemere vee värvi hallikas, vaid kirkalt sinine ning väga läbipaistev. Ehkki laeval kõlas muusika, oli selgelt kuulda mošeedest kostvat palvusele kutsuvat laulu.

Meie kohaloleku ajal valitses moslemimaades ramadaan. Ramadaan on islami kalendri üheksas kuu, mis kestab 29 või 30 päeva ja mille ajal islamiusulised hoiuvad toidus ja joogist päiksetõusust loojanguni. Hoolimata sellest olid võõrustajad meie söögilaua katnud väga rikkalikult. Saime maitsta hõrku kohalikku kööki. Türgi toit on maitsev segu Kesk-Aasia ja Vahemere köökidest.

Üks meeldejäävamaid ekskursioone oli esimese Türgi president Mustafa Kemali ehk Atatürki (tõlkes Türgi isa) mausoleumi külastamine. See oli hiiglaslik! Atatürk tõi muuhulgas Türgisse ka ladina tähestiku, kehtestas üldise koolikohustuse ja andis naistele kodanikuõigused. Teda jumaldatakse siiani ja tema portreesid leiab nii linnatänavatelt, koolides klasside seinalt, rahatähtedelt, tema skulptuure parkides, tema nime kannavad paljud väljakud, pargid ja tänavad. Mausoleumis nägime, millise harduse ja austusega oli grupp üliõpilasi tulnud panema ülikooli lõpetamise puhul lillepärja Atatürki mälestuseks. Samas asuvas muuseumis on välja pandud Atatürki sadu isiklikke asju. Võimalik oli vaadata filmi temast ning imetleda vahakujudest loodud lahingustseene, kus juhiks taas Kemal Atatürk. Kõrval asuvas poes oli kogu kaup seotud taas Atatürgiga: tema pildiga mansetinööbid, lipsud, särvid, pastakad, võtmehoidjad... Endise juhi vastu armastusest ja austusest räägib seegi, et meie võõrustajal – noorel inglise keele õpetajannal oli nutitelefoni taustapildiks Mustafa Kemal Atatürki pilt!

LOE REISIMULJETEST EDASI LK 3

Karin Valdas:

Türgis jättis mulle unustamatu mulje Kappadookia, mis tähendab tõlkes "kaunite hobuste maa". See on eriline koht imeliste vaadetega. Kogu piirkond on tuntud just oma liivakivimoodustiste poolest, mille kohal on väga populaarseks turistide atraktsiooniks saanud õhupallisõidud. Ilusad vaated, liivakivikoopad - seda kõike on palju parem edasi anda piltidega. Sõnadega ei oskagi seda kirjeldada. Tundub uskumatu, mida loodus on suutnud luua. Paljud neist "skulptuuridest" ulatuvad 40 meetri kõrgusele.

Aino Oviir:

Kapadookia sünnitasid kolm vulkaani (neist kõrgeim 3916 meetrine Erciyes), mis miljonite aastate vältel pursates katsid nendevahelise oru 100-150 m paksuse erineva koostise, kõvaduse ja värvitooniga laavaga. Aegade vältel on siinmail elatud mäekülgedesse ja orunõlvadesse uuristatud koobaselamutes, mis tagasid ühtlasema temperatuuri ja kaitsesid hästi loodusjõudude eest. Algselt rajati maaalused käigud ja ruumid peamiselt lühiajaliseks pelgupaigaks vaenlaste eest. Viimased püsielanikud lahkusid koobastest alles 1923. a, nüüd kasutatakse paljusid ruume ladude ja keldritena.

Ühel päeval olime külas võõrustajatel

Gümüşsu koolis. Meid olid peale koolipere tervitama tulnud ka külaelanikud. Esmalt vaatasime- kuulasime kontserti, siis toimusid toredad teatevõistlused, istutasime puukese ja maalissime juurde oma riigi sümbolite ning nimega tähise. Peale seda kinnitasime keha ning tutvusime kooli ruumidega. Kohalik kool tundus meile pisut räämas ja vaene, samas oli kõigis klassides puuetundlikud tahvlid. Lapsed ja külaelanikud lubasid meid tunda tähtsatena: meiega koos tehti pilti ja saime ka palju kallistusi.

Omaette elamus oli käia kohalikus mosšees, kus meid võõrustas imaam. Mošee on islamiusuliste pühakoda. Igal mosšeel on 2 – 4 kõrget torni. Moslemid palvetavad viis korda päevas, näoga Meka poole. Palvuste jaoks on igas linnas kindel kellaaeg. Palvuse ajal kostab palve igasse paika. Mošee oli seest väga luksuslik – valgest marmorist, paksu pehme vaibaga, digitaalset tehnikat täis.

Meelde jäi ka tuulelohede lennutamine, kaunis pealinn Ankara, Anatoolia tsivilisatsioonide muuseum, piknik ja grillimine looduses, jalutamine Abanti järve ääres, Türki õhtu koos kohaliku muusika, tantsude ja söögiga ning muidugi luksuslikud hotellid.

Peab tunnustama, et mida lähemale jõudis kojusõit, seda nukramaks muutus meeoleolu. Olime leidnud palju uusi sõpru, kuid koosveedetud aeg hakkas lõppema.

Olen kindel, et meie õpilased said hea keelepraktika, avastasid palju uut ja leidsid rohkelt uusi sõpru. Täname õpetajaid Leeni Seppelit ja Karin Valdast, kes projekti vedasid, paljude õpilaste ja õpetajate silmaringi avardasid ning keelepraktikat pakkusid.

Võru keele ja kultuuri laager

Kaks viimast õppeaastat möödus sõprusuhetes teiste Euroopa riikide noortega, kus eesmärgiks oli eelkõige keele- ja kultuuriõpe. Omamoodi keele- ja kultuuriõpe toimus võro keele laagris, mida peeti mitmes vahetuses Karilatsi muuseumis ja kust võttis osa kümme meie kooli õpilast.

Laager kestis kokku kolm päeva ja selle käigus õpiti tundma loodust, käidi õppekäikudel, peeti võrokeelseid matemaatika- ja kodulootunde, sai

teha mitmesugust näputööd, korraldati lõkkeõhtu ja käidi talus küülikuid ja lambaid paitamas.

Külas käisid Mari Kala, kes tutvustas meie metsade taimi - loomi, ja luuletaja Contra.

Kahe päevaga õpiti selgeks võrukeelne näidend "Kitsetaltest, kes mõistse lugeda katekümmeni" ja esitati viimasel päeval enne kojuminekut vanema-tele.

Kes õpivad 1. klassis?

Silverile meeldib koolis õppimine. Ei meeldi, et kehalise kasvatuse riietusruumis lärmatakse. Kui midagi saaks muuta, siis sooviks ta saada iga päev söögivahetunnis magustoiduks jäätist. Õpetaja arvab, et Silver on vahva poiss, keda jagub kõikjale. Vahel teeb õpetaja nalja, et Silver võiks 5. käigu asemel 4. käigu sisse panna. Silver on väga tubli arvutaja.

Lisandrale meeldib koolis iseäranis sõbra Melaniga mängida. Talle ei meeldi, et poisid jooksevad ja vahel kiusavad. Kui midagi saaks muuta, siis sooviks ta, et raamatukogus oleks vaikne ja seal ei kisataks. Õpetaja arvab, et Lisandra on tubli tüdruk, kes on klassis üks parimaid lugejaid. Tema kunsti ja tööõpetuse tööd on alati ilusad. Aeg-ajalt tuleb tunnis jututuju, aga eks see tund ole ka liiga pikk aeg!

Kristole meeldib koolis õppimine, aga eba-meeldivaks asjaks peab ta jooksmist. Kui midagi koolis muutma peaks, siis arvab Kristo, et kehalisi kasvatusi võiks rohkem olla – kasvõi iga päev! Õpetaja arvab, et Kristo on klassi ilusaim käekiri ning ta on väga viisakas ja abivalmis poiss.

Rihardile meeldib üle kõige õppida ja uusi asju teada saada. Ka talle ei meeldi, kui koridoris joostakse. Kui midagi saaks muuta, siis teeks Rihard nii, et iga päev oleks rohkem tunde.

Õpetaja arvab, et Rihard on osav meistritees, tal on palju teadmisi looduse ja kommete kohta. Vahel ei püsi Rihardi käed ka tunnis paigal ja ta kipub tööjärge kaotama.

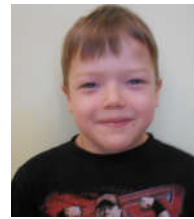
Laurale meeldib tema õpetaja Sigrid, aga sugugi ei meeldi eesti keel. Üle kõige sooviks Laura, et õpetaja elaks kaua ja käiks veel 200 aastat koolis tööl. Õpetaja arvab, et Laura on püüdlik tüdruk, kes saab koolis kõige hakkama: meisterdab, joonistab, arvutab, kirjutab... Lugemine tuleb ka hästi välja, aga häälikupikkused kipuvad raskusi valmistama. „Küll me kevadeks needki paika saame,“ naerab õpetaja.

Renek arvab, et kõige lahedam on koolis õppida. Talle ei meeldi, et vahepeal vahetunnis tormatakse. Kui midagi saaks muuta, siis teeks Ranek nii, et 1. klassil oleks iga päev 1 tund, 2. klassil 2 tundi, 3. klassil 3 tundi jne. Õpetaja arvab, et Ranek on väga viisakas poiss, kes oskab komplimente teha. Kui keegi on hädas, on Ranek alati valmis abistama.

Jessica-Marleenile meeldib üle kõige koolis kehalise kasvatuse tund, neid võiks näiteks olla ka muusikatundide asemel. Peale selle ei vajaks koolis muutmist midagi – kõik on korras ja hästi. Õpetaja arvab, et Jessica on terane ja tähelepanelik tüdruk, kellel on lai silmaring ning kes teab palju loodusest. Lisaks sellele on ta klassi tublim arvutaja, kes pranglimises teised kaugele maha jätab.

Timole meeldib, et klassis on kõik ta sõbrad ja kui ta millegagi hätta jääb, siis on nõus teda kõik aitama. Teda teeb kurvaks, kui teda kampa ei võeta ja mangust välja jäetakse. Muuta ei oskaks Timo koolis midagi. Õpetaja arvab, et Timol on väga hea süda. Vahel kasutab ta liiga palju sõnapaari *ei oska*, ehkki pärast tuleb välja, et oskab küll ja isegi hästi!

Tristonile meeldib koolis kõige rohkem vahetund. Sugugi ei armasta ta vahetunnis jooksmist. Triston arvab, et piimavahetunnis võiks pakkuda kröpsusid ja jäätist.

Õpetaja arvab, et Triston on suur kallistaja. Lisaks on Selle jooksmise jutu peale õpetaja naerab ja ütleb, et poiss on ise suur ringituiskaja. Hiljuti õnnestus tal nurgaga kokku põrgata ja suur muhk otsaette saada.

Liisale meeldib koolis kunsti tund ja talle on vastukarva poisid, kes vahel liiga kõva hääletavad. Liisale ei meeldi kolmapäevased karukoosolekud.

Õpetaja arvab, et Liisa on armas tüdruk, kes loeb, arvutab ja joonistab hästi. Õpetaja muigab: vahel juhtub, et Liisa laual on korraga nii palju asju, et tüdruk ise ei paisata väljagi.

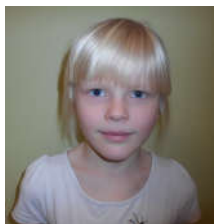

Rainisele meeldib koolis lugemine, aga ebameeldivatest asjadest peaks vältima narrimist ja kiusamist. Kui midagi saaks muuta, siis sooviks Rainis, et koolis võiks veel rohkem ette võtta põnevaid asju. Õpetaja meenutab, et kui Rainis kooli tuli, olid tal tähed ja numbrid segi nagu puder ja kapsad. Nüüd on natuke puudu, et lugemine vüril väljale tuleks ning ka peastarvutamises läheb järjest paremini. Vahel võiks häälenuppu tibakene vaiksemaks keerata.

Melanile meeldib samuti koolis kõige rohkem kehalise kasvatuse tund, aga laulda ei meeldi talle jälle üldse. Koolis ei tahaks Melani midagi muuta.

Melani on juba neljas tüdruk sellest perest õpetada. Õpetaja arvab, et Melani on väga tore ja tubli tüdruk, joonistab väga hästi, aga ta võiks natukene julgem olla!

Septembrikuus täienes Krootuse kooli pedagoogiline kaader - kehalise kasvatusõpetajana asus tööle Ahto Altoja. Kulleril on sel puhul kombeks pisut taustauuringut teha ja tulemusi lugejatega jagada.

Mis seostub Sul sõnaga autosõit? Oled ehk arvet pidanud, mitu kilomeetrit sel aastal tööl käimiseks rätastel läbitud on?

Autosõit- meeldiv ajaviide iseenda ja autoga, romantiline muusika kõlarites teeb olemise veelgi hubasemaks. Kilomeetreid- liiga vähe.

Oled neli kuud meie koolis ametis olnud. Mida oled selle aja jooksul kogenud?

Meeldivaid kolleege, õpilasi igast äärmusest ja spordivarustust ajast, mil ma polnud veel sündinudki. Õpetajaametis alustamiseks on Krootuse kool ideaalne koht kogemuste omandamiseks ja tööeluga alustamiseks.

Kus möödusid Sinu kooliaastad? Miina õppisin Ida- Virumaal Iisaku gümnaasiumis. Oma kodukooli iseloomustaksin kui Krootuse kooli suuremat vendada.

Milline koolipoiss sa olid? Kas lemmiktundide loetellu kuulusid ka vahetund ja kehaline kasvatus?

Kooliajal olin vaikne, kuid nutikas. Olin alati oma klassi parim nii spordis kui õppimises ja seetõttu olin veidi egoistlik. Õnneks on egoism aastatega üle läinud. Lemmiktunnid möödusid kodus või õues sõprade seltsis, õppeainetest oli parim kehaline kasvatus.

Mida soovid jõuluvanalt?

Edukat edasist elu.

Kuller soovib noorele õpetajale head muusikat kõlaritesse, et lustikumalt Krootuse ja Tartu vahel kilomeetreid mõõta, edu ning kordaminekuid igapäevastes ettevõtmistes.

Kas majahoidja tegelaskuju pärineb mütoloogiast?

Sellel aastal avab ja sulgeb koolimaja uksi energiline majahoidja Egne. Kuller uurib temalt, mida ta oma tööst arvab.

Vanad eestlased pidasid väga oluliseks haldjarahvast, keda tuli austada ja andidega meeles pidada, et õnn ikka majas püsiks. Mis Sa arvad, kas majahoidja võiks tänapäeval majahaldja rolli kanda?

Aga ma olen nagu majahaldjas— alati heatujuline, lahke ja sõbralik.

Mis võiks olla see meelehea, millega pererahvas (nt meie koolipere) võiks Sind kui majahaldjat üllatada?

Ihii... kui on öö otsa paksu laia lund sadanud ja hommikuks oleks lumi roogitud, vaat see oleks hea üllatus!

Mis on majahoidja suurim õudusunenägu?

Kui öösel kell 01.00 tuleb valehäire kooli tulekahjust ja veel hullem, kui

nii peakski juhtuma.

Nimeta kolm positiivset asja, mis sulle Sinu töö juures meeldivad.

Kollektiiv (alati on hea meel tööle tulla, kohati on tunne, et oleme üks suur pere); ma saan vahel oma aega planeerida; saab palju värskes õhus viibida.

Kas vanasti oli rohi rohelisem, taevas sinisem ja noored paremini kasvatatud?

Absoluutselt.

Kuidas möödus Sinu lapsepõlv?

Mul oli väga lahe lapsepõlv. Nagu hommikul silmad lahti tegin, nii õue sõpradega mängima läksin. Õhtul pidi ema meid nuiaga tuppa ajama.

Mis mälestused on Sul oma kooliaegsetest koolitädidest?

Algklassides oli mu parima sõbranna ema majahoidja—väga tore naine oli. Gümnaasiumis ma nägin majahoidjat, kuid mitte kunagi ei kuulnud teda, et ta

pahandaks vms ... Kuigi vahel sai garderoobis "kogemata" lollusi tehtud.

Lõpetuseks, kas eelistad luuda või lumelabidat? Miks?

Oleneb olukorrast. Pigem ikka lumelabidas, siis on tulemus kuidagi ilusam.

Millest kõnelevad Pokumaa metsad?

Iti Triin Telling

10. oktoobril sõitsid algklassid Pokumaale, kus osalemise programmis „Millest kõnelevad metsad?“. Ootasime seda sõitu kannatamatult väga.

Kohale jõudes ootas meid Pokumaa giid. Alguses läksime metsa, kus kohtusime erinevate puudega: igihaljaste okaspuudega ja raagus lehtpuudega. Vaid noor tamm oli veel lehtedega. Nägime puid, millel kasvasid seemned, ning saime teada, et need puud on määratud hukkumisele. Kui inimest hammustab putukas, siis hakkab ta end sügama. Puul käsi ei ole ja end sügada ta ei saa. Selle asemel kasvatab puu endale paha. Mõnel puul oli pakk õige suureks kas-

vanud. Väga vahva oli näha puud, millele oli välgunool jätnud jälje. Edasi liikudes nägime suurt sarapuud. Seal olid ka lambad ja kitsed, keda me toit-
sime naadiga.

Kõrgel vaatetornis saime imetleda kogu Pokumaa ümbrust. Vaatetornil oli kolm korrust ja kõik lapsed ei julgenud kõige kõrgemale minna.

Järgmiseks peatusime platsil, kus meile pakuti mõnusat sooja teed. Võtsime välja ka oma võileivad ja saiakesed ja et kõht oligi tühjaks läinud, siis maitses toit hästi.

Seejärel läksime Pokukotta, kus kõik said endale valmistada puidust tuulekella.

Peale seda toimus ekskursioon Pokukojas. Nägime Edgar Valteri kirjutatud ja illustreeritud raamatuid, maale ja esemeid, mis kuulusid kunstnikule. Keldris saime slaidikava vahendusel tuttavaks Eestimaa lindudega ja nende lauluga. Leidsime seina seest augu, kust meil tuli läbi pugeda. Edasi tuli kõndida mööda kitsast treppi üles. Seal oli tuba, kus asu-
vates kappides olid Edgar Valteri loomingu-
st inspireeritud kujud. Seal oli veel palju mänguasju. Eriti vahva oli puupau-
kust tehtud kraanikauss.

Peagi oli aeg koduteele asuda. Tegime Pokukoja ees mälestuseks mõned pildid ja hakkasimegi bussiga koju sõitma.

Oli väga tore päev!

Vitamiinid õpetajale

Oktoobrikuu üheks oodatumaks päevaks on loomulikult õpetajate päev. Ettevalmistusi ja sehkendamist oli üksjagu. Tekkis palju häid ja hullumeeseid mõtteid, neist tuli välja valida just need parimad. Nii siis juhtuski, et õpetaja Aino kaasabil sai tervele koolile selgeks õpetatud laul “Õpetajale”, mis just selleks päevaks kokku kutsutud ühendkoori esituses ette kanti ja publiku poolt väga hästi vastu võeti. Nii nagu kombeks, püüti ka sel aastal õpetajad erinevatesse täbaratesse olukordadesse panna—seekord siis telefonimängus.

Tänamise voorus suruti igale õpetajale kätte purk õunasuvikõrvitsa-pihlakamoosi ja saadeti nad kodunduse klassi kokanduse tundi. Õpilastel jätkus lahe koolipäev.

Andreas Korju 9. kl, Brait Pill 8. kl, Janek Oja 8. kl

Evelin Oraka 6. kl, Anette Ojarand 6. kl, Ülle Suur 7. kl

KKK

I veerandi vaieldamatult oodatuid sündmus on Karaski- Krootuse jooks. Sel aastal toimus see 29. korda. Kahjuks jäi püüdmatuks selgi aastal Janari Sonne rekord, kuid omamoodi rekordid püstitati selgi aastal.

Braidul õnnestus lõpuks ometi pjedestaali kõrgeimale astmele saada, tema kannul jõudsid finišisse Andreas ja Janek. Selgi aastal jõudis esikuukusse tüdruk—seekord Anette Ojarand. Anette käib oma vanema õe Monika

jälgedes, kes neljal aastal tüdrukute arvestuses jooksu võitjaks on tulnud.

Kuna september on tervisekuu, siis sel aastal toimus mitmeid üritusi üle Ees-ti. Õppeaastat alustati sarjaga “Reipalt koolipinki”. Selle loosungi all korraldasime oma koolis ürituse “Liigume tuju heaks!”

Külla tulid Annika Aruots Põlvast ja Eliise Abel Võrust, kelle juhendamisel nooremad harjutasid tantsukava ja vanemad võimlesid. Enne seda oli

võimalik *line-* tantsu õppida ja looduses õppekäigul viibida.

Oktoobri alguses üritas 30-liikmeline õpilasgrupp purustada maratonijooksu aega. Kahjuks see küll ei õnnestunud, kuid kehalise kasvatuse õpetaja Ahto Altoja sõnul võis tulemusega rahule jääda.

Tubli sportliku saavutusega said hakka-ma ka 4.-5. klassi tüdrukud. Nemad saavutasid maakondlikul rahvastepalli võistlusel 3. koha.

Püüdlilikult tantsukava harjutamas

Teatevahetus

Rahvusvaheline koorifestival Itaalias

Meie kooli neiud : paremalt esimeses reas seisab Kelli, paremalt viies tagumises reas on Marian.

Fotod erakogust

Marian Seeme

Selle aasta septembri lõpus õnnestus minul (Marianil) ja kooliõel Kellil sõita koos E STudio koori, kahe dirigendi (Küllil Lokko ja Külliki Joosingiga) ning meie abilistega Itaaliasse koorikonkursile. See polnud tavaline lust või lillepidu ega mingi puhkusereis, vaid tõsine töö. Muidugi kuulus reisi juurde ka Itaalia avastamine ja toredad seiklused. Itaalias võttis meid vastu selline väike saareke nagu Grado. Linnast asusime küll 2,5 km eemal, aga see ei heidutanud.

See oli meie esimene rahvusvaheline konkurss. Lastekooride kategoorias saavutasime hiinlaste ja itaallaste järel III koha. Laulsime nii eesti rah-

vaviise kui ka Aafrika laule. Seejärel katsusime jõudu ka folgi kategoorias, kus olime ainus lastekoor täiskasvanute kõrval. Siin saavutasime 6. koha. Laulsime Eesti tuntud helilooja Veljo Tormise teoseid, tema "Vihmatantsu" eest saime parima loo esituse eripreemia.

Laulan juba üheksandat aastat E STudio lastekooris. Sellega seoses olen saanud väga palju hääleseade tunde, esinemiskogemusi ja täiendada oma sõpruskonda. Tegelikult olen ma laulnud kahes kooris. Algul, kui meie koor alustas tegevust, oli koosseis teine, aga ajapikku liideti meid teise koori koosseisuga ja algne grupp läks

laiali. Nüüdseks on meie kooris 28 tore dat neidu ja kaks ülivinget dirigenti. Kontserte oleme me palju andnud. Kõige tuntumad on siiski E STudio aastalõpukontserdid. Tänu sellele olen ma kohanud palju kuulsusi.

Itaalia on ülivõimas. Jäätised ja pitsad - kaks kõige paremat kaubamärki. Proovisime ka tänavamuusika ära ja mõned julgemad käisid ujumas. Meid ei tahtud ujuma väga lubada, sest juhendajad kartsid, et külmetame oma kurgud ära. Itaalia rahvas oli väga sõbralik ja võttis meid vastu väga armsalt. Ootan juba põnevusega uut konkurssi.

“Avastamata hõim” kindlustas II koha

Ranno Kähr

15.-18. septembrini toimus Itaalias Olbias IDO Street Dance Show World Champions 2016, kus osalesin ka mina kui üks Meie Stúdio Tantsukooli liige.

See kõik sai alguse EDO-l (Estonian Dance Organization), kus saavutasime esikoha ja lunastasime pääsme MM-le, mis seekord toimus Itaalias. Koos meiega võistlesid tantsijad Venemaalt, Serbiast, Poolast, Belgiast, Taanist, Sloveeniast, Tšehhist, Slovakiast, Norrast ja Itaaliast. Eesti koondis oli esindatud 55 liikmega. Astusime võistlustulle masslavastuse kategoorias tantsuga “Undiscovered Tribe”, mis tõi meile Itaalia järel ja Serbia ees 2. koha.

Meie reis algas Põlvast, kulges läbi Võru Riiga. Riias jagunes meie reisiseltskond kaheks: üks grupp jõudis Sardiiniasse Milano kaudu, teine grupp tegi ümberistumise Londonis.

15. septembril saime nautida merd ja päikest, kohalikku toitu, sõprade seltskonda ning tutvuda Costa Serenaga, kus asus meie majutuskoht.

Võistlustulle astusime 16. septembril. Kuigi saime oma kategoorias esimesena lavale, pidime terve pika päeva oma esinemisjärge ootama, sest masslavastuse mõõduvõtt oli meistrivõistluste kavas viimane ala.

Rõõmsate ja õnnelikena asusime 17. septembril koduteele.

Külas käis kirjanik Juhani Püttsepp

Meie kooli üks traditsioonilisi üritusi on algklasside öölugemine, mis toimus juba 8. korda. Seekordne külaline oli Juhani Püttsepp.

Nagu ikka, olid lapsed eelnevalt tutvunud kirjaniku raamatutega ja osa tema teoseid oli ürituse jaoks näitusele seatud.

Juhani Püttsepp on kirjutanud paarkümmend aime- ja juturaamatut erinevas vanuses lastele, mis sobivad lugemiseks tervele perele. Kirjanik kirjutab loodusest ja inimese suhetest sellega. Kirjanik põimib reaalse elu muinasjutuga, tema teoste tegelased on lugejale lähedased ja mõistetavad.

Samas on kirjanik puudutanud oma teostes ka väga tõsiseid ja valusaid teemasid. Näiteks raamat “Lugu väikest tammepuust, vihast ja varesest” jutustab lastele vaimsest ja füüsilisest perevägivallast. Selle raamatu peategelane on väike tüdruk, kes kardab oma isa määramishooge ja tunneb ennast süüdi vanemate tülis.

Pärast tunniajalist vestlust kinkis kirjanik kõigile lastele trükisooja raamatu “Mustad linnud”. Kõik soovijad said raamatuse erilise autogrammi, mis oli seekord pildi kujul.

9. klassi õpilasi ootab peagi ees valik, kuhu minna õppima. KredEx korraldas juba teist aastat järjest põhikooli- ja gümnaasiumilõpetajatele karjääriretke, mille käigus tutvustati tootmisega tegelevaid ettevõtteid. Karjääriretkest osavõtuks tuli kirjutada sooviavaldus ja motivatsioonikiri.

Sel aastal osutusime Põlvamaa koolidest väljavalitukse meie. Ekskursioonijuht Joonas Kerge viis meid tutvuma Sõrestes asuva Rae kivitööstusega, Ruusa aiamaoõbli tehasega Sverix AS ja Räpina puiduettevõtte OÜ Astla tegelemistega.

Vanasõna ütleb, et oma silm on kuningas, ja nii see tööpoolest seekord oli. Kõigil retkest osavõtnuul jätkus mõtlemisainet mõneks ajaks.

Lahe koolipäev

Katrin Valdas

Meie koolist käisid 17. novembril Lahedal Koolipäeval 6 õpilast (Janek, Andreas, Katrin, Vägev, Keithlin, Kelli). Pärast mitmetunnist bussisõitu tervitasid meid Nordea Kontserdimajas erinevad maskotid, ürituse juhid, vabatahtlikud jne. Ürituse peateemaks oli „Kuidas võtta vastutust?“.

Ürituse esimese osa silmapaistvaimad esinejad oli astroloog Igor Mang, kes rääkis meile erinevatest tähtkujudest, nende käitumistavade jne. Ta oli kaasa võtnud oma koera Sulfa, kellele soovijad ka pai võisid teha. Teine meeldejäävaim esineja oli Maarika Traat, matkaja, kes tegi teoks pealtnäha hullumeelse mõtte minna jalgsi Eestist Hispaaniasse. Ta rääkis oma reisist täpsemalt, kirjeldas hirme ja tundeid, mida reisi ajal tundis.

Ürituse teise osas ilmus lavale räppar Genka e Henry Kõrvits. Genka oli juba algusest peale rahva lemmik ja teenis iga öeldud sõnaga suure aplausi. Henry muljetas oma pereelust ja muusikukarjäärist, lõpuks tegi ka koos rahvaga pilti. Teise ossa mahtus kohtumine olümpiamedalistide Allar Raja ja Kaspar Taimsooga. Allar ja Kaspar rääkisid oma muljetest olümpial, pikkadest treeningpäevadest jne.

Laheda Koolipäeva kolmandas osas kuulutati välja Hea Eeskuju 2016 laureaat Erik Mikkus, kelle auks kutsuti lavale esinema Curly Strings. Ürituse erilisim esineja oli Märt Avandi, kes sai rahvalt suurema aplausi kui Genka. Märtil pruukis vaid suu avada, kui kogu rahvas talle kaasa elas. Ta naljad ja lood tegid meie päeva veelgi rõõmsamaks.

Laheda Koolipäeva lõpetas üllatusesineja Daniel Levi, tema laulu „Mu koju tood sa“ saatel visati rõdudelt alla hunnik kollaseid õhupalle, mida osalejad tohtisid endaga koju kaasa võtta. Pärast Daniel Levi esinemist oligi Lahe Koolipäev läbi ja hakkasime pärast pikka ja väsitavat, kuid siiski rõõmsat päeva tagasi kodu poole sõitma.

Renata Rosenberg

Sellel ajal, kui teised õpilased hommikul üles ärkama hakkasid, olid viis õpilast meie koolist juba teel Tallinnasse. Peale pikka bussisõitu tuli astuda tuulisesse Tallinnasse ja sealt edasi Eesti Näituste Messikeskusesse, kus toimus üritus „Teeviit“. Hoonesse sisse astudes oli see rahvast nii täis, et kohati oli raske liikuda. Seal olles võisid kohe minna erinevate telkide juurde, kus sai tutvuda erinevate ametite ning edasiõppimise võimalustega. Oli võimalik tutvuda politsei, päästemeeti, kaitseväge ja paljude teiste ametitega, sai isegi proovida kaitseväge varustust selga ning kanda nende relvi. Päris menukaks osutus telk,

kus tutvustati välismaal õppimise võimalusi, samuti oli väga menukas juuksurite telk, kus järjekorrast puudu ei tulnud. Ka meie Ranno lasi oma juuksed värviliseks teha.

Teeviidal oli võimalik näha kuulda palju: nuusutada 200-aastast mändi, vaadata sealseid esinejaid, kelleks peamiselt olid tantsijad, ning kuulata popstaare, näiteks Jüri Pootsmanni.

Päev lõppes taas pika tagasisõiduga. Kõigile oli see tore kogemus ning kõik panid sealt midagi kõrva taha.

Foto: Greete-Liis

Mardipäeva õppekäigud

Martin ja Markus

10. novembril kattis maapinda paks lumevaip. Vanemate klasside õpilased rebiti rutiinist välja, pakiti bussidele ja saadeti kahes erinevas suunas teele: 8.-9.klass sõitis Lahemaa poole, nooremad Tartu zooloogiamuuseumi külastama.

Vanemad jõudsid otsaga Käsmu, et tutvuda rannakülade elu-oluga. Kahjuks oli paks lumi maha sadanud ja see, mida programmis nägema oleks pida-

nud, oli paksu lumevaiba alla mattunud. Tegime siiski päris pika tiiru metsas, püüdsime aimata lume alt paistvat kivi-külvi, otsida läbi udu kumavat Kuradi-saart ja kuulata oma giidi suust üsna musta huumorit.

Noorematele klassidele tutvustati erinevaid roomajaid ja putukaid. Julgemad said madu oma käes hoida. Pärast õpetlikku loengut oli võimalik muuseumis omal käel ringi vaadata.

Mälumäng massidesse

Andreas Korju

30.novembril toimus Põlva Koolis põhikoolide ja gümnaasiumite mälumängu piirkonnavoore. Kokku võistles kuus tiimi põhikoolide arvestuses ja kolm tiimi gümnaasiumiastmes. Meie saatsime seekord välja tiimi, kuhu kuulusid Andreas, Greete-Liis, Marian ja Janek. Mälumängu teemad puudutasid väga paljusid valdkondi, nagu näiteks sport, kultuur, kunst ja poliitika.

Pingelises võistluses õnnestus meil koguda 30 punkti võimalikust 50-st ja saavutada kolmas koht, millega jäime väga rahule. Saime kaasa ka küsimuste lehed, millest tekkis mõte korraldada ka enda koolis mälumäng. Nii ka tegime.

Mälumäng toimus 9.detsembril meie enda koolis. Loosisime vanema kooliastme õpilastest (7.-9. klass) segavõist-

konnad. Esikohta jäid jagama kaks võistkonda: Keithlin, Rea, Anette ja Vägev, Johanna, Tulev, Jaanis. Mõlema tiimi tulemus oli 22 punkti.

Võistlus kulges hästi ja kõik jäid rahule. Järgmine mälumäng keskendub spordi teemadele ja ka sellest kavatseme osa võtta. Kindlasti korraldame ka spordi teemal oma koolis uue mälumängu.

Jaanis Konks

Niisuguse kummalise nimega organisatsioon käis meil külas novembri lõpus. Mida siis tähendab see kummaline 4 H? Tegemist on nelja ingliskeelse sõnaga: *head* (pea), *heart* (süda), *hands* (käed), *health* (tervis). Lihtsamasse keelde pannes tähendavad need märksõnad seda, et teeme kõike ise oma pea, käte ja südamega ja selle kõige juures tuleb tähtsaks pidada oma tervist. Ühingu tegevuse eesmärgiks on väärtustada maaelu ja pakkuda noortele võimalusi ise tegutsemiseks.

5-liikmeline grupp organiseeris mängu, kus õpilastel tuli välja mõelda strateegiaid ja teha koostööd. Lisaks sellele sai kloppida koorest võid, lahendada mitmesuguseid ülesandeid, valmistada savist ja seemnetest pilte.

4H liikumine algas Ameerika Ühendriikides aastal 1902, seega enam kui

110 aasta tagasi. Organisatsiooni toimimismudeli (Smith Lever Act) aluseks said igas osariigis seaduslikult organiseeritud maaülikoolid (Land Grant Universities). Nende maaülikoolide kolmeks tegevussuunaks kujunesid põllumajanduslik nõustamine, maanaiste ühistegevus ja maanoorte arenguprogramm.

Eesti 4H kujunes välja 1991. aasta 13. oktoobril loodud noorteühingust Uus Eesti. Algselt maanoorte ühist vaba aja sisustamist, koolitusi ja välissuhtlemist võimaldanud ühingul arenesid 4H tunnusjooned selgemalt välja välisriikide 4H organisatsioonidega suheldes. 4H oli algselt Uus-Eesti lasteprogramm, mis laienes 1990. aastate teisel poolel ning kujunes iseisevaks noorteorganisatsiooniks.

Noorteühingu motoks on: "ÕPIME TEGUTSEDES!"

Ideekonkurss 2016

7. septembril toimus Põlvamaa noorte ideekonkursi Välgatus raames inspiratsioonipäev, mida juhtis Harald Lepisk. Inspiratsioonipäevast võttis osa üle 130 noore koos juhendajate ja korraldajatega. Meie noored (Keithlin, Janek, Lisete) võtsid ideekonkursist osa ja algne plaan oli luua ühine projekt koos Valgjärve Noortekeskuse noortega. Algseks ideeks oli luua Aadu-Peedu limonaad, mis tundus meile ühisprojektina võimetekohane.

24. novembril toimus Mammaste õppehoones suur ideedeturg, kuhu läksime juba uute ja palju reaalsemate mõtetega. Meie ideeks või plaaniks on restaureerida vana Krootuse veetorn ja teha sellest koht, kus oleks noortel hea võimalus ka nädalavahetusel aega viita. Saime esitada oma ideed mentoritele ja saime väga palju uusi ideid ja head tagasisidet oma ideele. Leidsime endale väga rõõmsameelse ja aktiivse mentori Triinu Vähi, kellega koos üritame oma idee ellu luua.

Foto erakogust

13. detsembril keeras bussinina Krootuse Põhikooli algklasside õpilastega Tartu poole. Osalesime muuseumi poolt pakutud programmis „Jõuluvana abilised”.

Jõulud on alati olnud andmise ja heategevuse aeg. Ise tegemine annab hingele soojust ja toob südamesse rõõmu. See läbi saavad ka pühad erilisema tähenduse. Suures pühade isetegemise melus oli Jõuluvana ajahätta jäänud ja ei ole jõudnud kõiki kinke jõuludeks valmis teha. Jõuluvana sõbrad, metsloomad ja meie tahtsime teda aidata.

Esmalt läksime meisterdama. Männikäbist, puutikust ja väikesest oksakettakesest sai värviliste liimidega, kuldniitidega ja litritega kaunistatult väike kaunis jõulupuud.

Seejärel läksime sepikotta õnne valama ja sepa töö ja töövahenditega tutvuma. Saime teada, mis on ääs, alasi ja pihid ning nägime, kuidas sepp rauda taob.

Seejärel ootas meid jõuluköök, kus nägime verivorsti toppimist, rääkisime vanadest jõulutoitudest ja saime ise kamapalle valmistada.

Laudas käisime hobustele, kitsedele ja lammastele pai tegemas ja kanu, küülikuid ja vutte uudistamas.

Seejärel viis tee meid jõuluvana kambri. Seal tantsisime koos ning pärast jõuluvanale esinemist saime temalt kingiks lasteraamatu.

Lõpuks ootas meid muuseumi kohvik, kus saime maitsta sooja hapukapsast, kamapalle ja kuuma teed.

Kaks tundi möödusid märkamatuult. Lastele meeldis Ülenurmel väga!

Õpetaja Sigrid

Kas sinu nutiseadmed on kaitstud?

Evelin Oraka

12. detsembril toimus digiohutuse koolitus. Swedbank'i töötaja Jaanika Kukk rääkis sellest, kuidas hoida ja kaitsta oma nutiseadmeid. Koolituse eesmärgiks oli, et lapsed saaksid aru, kui ohtlik võib olla, kui keegi võõras on pääsenud sinu nutiseadmesse. Selleks on vaja oma nutiseadmeid kaitsta salasõnade ja paroolidega, mida tuleb teatud aja tagant vahetada. Saime kohe praktikas järele proovida, kui turvalised on meie nutiseadmete salasõnad. Selleks tuli külastada järgmist lehekülge: <https://www.howsecureismypassword.net>. Toksides sisse oma salasõna, saime teada, kui palju aega kulub häkkeril aega sinu salasõna muukimiseks. Katsetamise käigus selgus, et paljud sala-

sõnad on avastatavad mõne minutiga, keerulisemate paroolide teadasaamiseks kulub aga nädalaid. Seepärast ongi mõistlik näiteks kord kuus oma nutiseadmete salasõnu vahetada.

Alati on turvaline käia kaitstud lehekülgedel. Kui aadress algab https, siis on see lehekülg turvaline.

Loomulikult tuli jutuks see, et oma salasõnu ja parooli ei tohiks kellelegi jagada, ka mitte parimale sõbrale või sõbrannale. Meile rõhutati, et oma andmeid ei tohiks internetis jagada ega öelda, et oled üksis kodus. Koduse turvalisuse huvides soovitati kinni kleepida nii sülearvuti kui ka televiisori kaamera, sest on ette tulnud juhuseid, kus häkkerid võivad meie igapäevast elu

jälgima hakata.

Rääkisime veel sellest, missuguseid rakendusi ja äppe me oma nutiseadmetes kasutame ning kust neid kõige turvalisem alla laadida on.

Iga rakenduse allalaadimisel on enne mõistlik lugeda, millega sa nõustud, sest nende allalaadimisega võid kaasa saada ka palju ebavajalikku, mis võib ohustada sinu nutiseadmeid. Kui ise aru ei saa, siis tuleks täiskasvanult abi paluda.

Lõpuks soovitas Jaanika Kukk panna telefoni lukustuskuvale oma telefoni numbril ja kirja: “Kui sa leiad mu telefoni, siis helista sellele numbrile.”

Ainult üks küsimus

Milline on Teie lemmikraamat?

Raamatukoguhoidja Mai: „12 kuud“

Milline on kõige parem etendus, mida olete näinud?

Õpetaja Elo: „Oskar ja Roosamamma“

Milline on Teie lemmikvärvikombinatsioon?

Õpetaja Hele: Sinisega kombineerimine.

Missugust puitu meeldib Teile kõige enam meisterdamiseks kasutada?

Õpetaja Peeter: Männipuitu.

Missugune on kõige lollikindlam puhastusvahend?

Koolitädi Diana: Kindlasti vesi.

Missugune Mendalejevi tabeli element meeldib Teile kõige rohkem ja miks?

Õpetaja Helle: Kuld, sest see on väärismetall. Plii, sest ladinakeelne nimetus on plumbum.

Milline on lastel kõige raskemini hääldatav sõna?

Logopeed Saima: Vintsklema.

Mida Te pidevalt joonistate, kui me iseseisvat tööd teeme?

Õpetaja Aime: Kas ma joonistan? Ma ei pane ise tähelegi, mida joonistan. Mina ei tea midagi...

Millised on kolm kõige kaunimat ingliskeelset sõna?

Õpetaja Tiia: Beautiful, butterfly, love.

Milline on kõige parem puhastusvahendite firma?

Koolitädi Sirje: Puhastuseexport.

Millised on Eestimaa ilusaimad rahvarõivad?

Õpetaja Ele: Eesti naine pani oma kootud ja tikitud rahvarõivastesse kõige ilusamad ja helgemad mõtted. Tekkisid kaunid triibuseelikud, imeilusad vööd ning võrratud hamed, käised, pluusid, põlled ja tanud. Neid ei ole võimalik võrrelda ja ilusamat valida.

Mis ei tohi jõululaualt puududa?

Kokk Aili: Jõululaualt ei tohiks puududa verivorst, sült, pardipraad, ahjukartul, piparkoogid, jõuluglõgi.

Millised kolm venekeelset sõna on kõla poolest kõige kaunimad?

Õpetaja Sirje: люблю, железнодорожная, достопримечательность.

Milline on Teie lemmiktants?

Õpetaja Reno: rumba, sest see on kõige südamlikum tants.

Milline on kõige ilusam jõululaul?

Õpetaja Aino: Valged jõulud.

Millist jõulutoitu meeldib Teile kõige enam teha?

Kokk Tiia: Liharulle, kartulisalatit, hapukapsast ja verivorsti.

Mille üle olete meie koolis kõige uhkem?

Direktor Rita: Heade õpilaste, toredate õpetajate ja töötajate üle.

Milline on Teie lemmikriik?

Õpetaja Karin: Horvaatia, sest seal on väga kaunis loodus.

Missugune ajalooline tegelane tahaksite olla?

Õpetaja Imbi: Tahaksin elada keskajal, sest siis saaksin osaleda seltskondlikel üritustel.

Missugune spordiala Teile üldse ei meeldi?

Õpetaja Ahto: Mulle ei meeldi üldse uisutamine.

Missugune on Teie lemmikarvutimäng?

Õpetaja Sigrid: „Secret Passages“ ja „Pearl & Peril“ – sellised vahvad mängud, millega saab inglise keele sõnavara täiendada.

Küsitlemas käisid 7. klassi neiud Anette, Ülle ja Johanna

Kauneid jõule ja head uut aastat!

Kullerit toimetasisid õpetaja Sigrid ja õpetaja Aime, neile olid abiks Kelli, Katrin, õp Karin ja õp Aino, Iti Triin, Marian, Ranno, Greete– Liis, Keithlin, Andreas, Renata, Martin, Evelin, Jaanis

